

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ФАКУЛЬТЕТ СХІДНОЇ І
СЛОВ'ЯНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

Кафедра східної і слов'янської філології

СИЛАБУС
вибіркової навчальної дисципліни

«Сакральні тексти Ісламу»

Спеціальність: В11 (035) Філологія

Спеціалізація: В11 060. (035.060) Східні мови та літератури (переклад включно), перша – арабська

Освітня програма: Східна філологія: арабська мова і література, переклад, методика навчання

Рівень вищої освіти	другий (магістерський)
Кафедра	кафедра східної і слов'янської філології
Факультет	факультет східної і слов'янської філології
Викладач	Рибалкін Валерій Сергійович
Статус дисципліни	вибіркова дисципліна професійної і практичної підготовки
Семестр	2 семестр
Обсяг дисципліни, кредити ЄКТС, загальна кількість годин	3 кредити ЄКТС, 90 годин
Мова викладання	українська / арабська
Коротка анотація дисципліни (Що я вивчатиму?)	Предметом курсу за вибором є осмислення й інтерпретація СТІ. Саме осмислення було й залишається однією з основ розуміння близькосхідної мовної картини світу. Священні книги – це депозит релігійного, міфологічного, історичного, екзистенційного досвіду тисячоліть. За час існування СТІ здобули визнання не тільки як релігійні книги, а і як складний духовно-культурний феномен людства. Не зважаючи на їх текстову природу, ніхто зі світових літературознавців не вважає СТІ суто художніми творами й не прирівнює їх до зразків літератури, беручи до уваги низку особливостей не властивих літературним творам. Тому вивчення СТІ та їхньої екзегези є необхідним для багатьох гуманітаріїв, передусім для філологів, позаяк фахове опанування Корану та дотичних до нього сакральних текстів (СТ) дає ширше усвідомлення соціальної функції слів, відкриває більший вербальний і комунікативний контекст, частиною якого є література, дає розуміння багатьох художніх образів і символів орієнтального менталітету загалом.
Мета вивчення дисципліни (Чому це цікаво й потрібно вивчати?)	Комплексне вивчення ролі та значення релігійних та сакральних текстів мусульманських народів з огляду на те, що такі тексти становлять для них доктринальні підвалини філософського світосприйняття, ідейно-політичних та правничих засад функціонування відповідних суспільств; створення у студентів цілісного уявлення про феномен СТ та формування знань про специфіку мови священних арабомовних текстів (класична арабська мова – КАМ); ознайомлення майбутніх філологів-арабістів з особливостями фонетики, морфології та синтаксису Корану, тафсирів, хадисів; навчання студентів читанню та перекладу сакральної мусульманської літератури.
Результати навчання (Чому я навчуся на цій дисципліні?)	Дисципліна має на меті ознайомити магістрантів з: <ul style="list-style-type: none"> – літературною спадщиною КАМ на прикладі текстів Корану, тафсирів, хадисів, «життів святих та пророків» та ін.; – особливостями КАМ сакральних текстів ісламу під кутом їхньої семантики та прагматики, рецепції та інтерпретації; – специфікою фонетики, морфології, синтаксису та стилю СТ; – засобами вербалізації сакрального змісту;
Компетентності (Яку сукупну користь я отримаю від вивчення цієї дисципліни?)	Основні завдання навчальної дисципліни пов'язані з формуванням у майбутніх фахівців таких компетентностей: інтегральної компетентності (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми в галузі філології (лінгвістики, перекладознавства, методики навчання) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає проведення досліджень та/ або здійснення інновацій, і характеризується невизначеністю умов і вимог. загальних компетентностей (ЗК): <ul style="list-style-type: none"> – ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. – ЗК 2. Здатність бути критичним і самокритичним. – ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. – ЗК 4. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. – ЗК 5. Здатність працювати в команді та автономно.

	<ul style="list-style-type: none"> – ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою. – ЗК 7. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. – ЗК 8. Навички використання інформаційних та комунікаційних технологій. – ЗК 9. Здатність до адаптації та дій в новій ситуації. – ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). – ЗК 11. Здатність до проведення досліджень на належному рівні. – ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). – ЗК 13. <i>Здатність розуміти сутність і соціальну значущість майбутньої професії, прогнозувати перспективи розвитку сфери професійної діяльності.</i> – ЗК 14. <i>Здатність розуміння і дотримання міжособистісних, міжкультурних, соціальних і професійно-етичних норм спілкування з іншими людьми у соціально-побутових і виробничих умовах.</i> – ЗК 15. <i>Уміння вести наукові й професійні дискусії, аргументовано й коректно переконувати інших учасників групових процесів, демонструвати широкий спектр пізнавальних, лінгвістичних і інтелектуальних навичок для здійснення перекладу.</i> – ЗК 16. <i>Здатність цінувати й поважати розмаїття та мультикультурність фахових компетентностей (ФК):</i> <ul style="list-style-type: none"> – ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки. – ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного/мовленнєвого і літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів. – ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій. – ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань. – ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень. – ФК 9. <i>Здатність ефективно спілкуватися арабською мовою в загальнокультурних і професійно орієнтованих ситуаціях.</i> – ФК 10. <i>Здатність виконувати типові професійні завдання, пов'язані із забезпеченням усної та письмової комунікації та інформації шляхом перекладу різноманітних за змістом і жанром текстів арабською і державною мовами.</i> – ФК 12. <i>Здатність застосовувати прийоми забезпечення якості перекладу (вичитування, критичне оцінювання, редагування, зворотний переклад).</i>
Види занять і їхній розподіл за годинами	<p>Лекції – 0 годин. Практичні заняття – 30 годин. Самостійна робота – 60 годин.</p>
Тематика навчальної дисципліни	<p>Змістовий модуль 1. Сакральні та канонічні тексти, специфіка й стиль. Тема 1. Тексти сакральні й канонічні: спільне та відмінне. Тема 2. Поняття сакрального у теологічних текстах. Тема 3. Кодифікація Корану. Тема 4. Змістова та формальна структура Корану. Тема 5. Тафсір у системі мусульманських наук. Змістовий модуль 2. Особливості текстувальної та образної структури Корану. Тема 1. Проблеми перекладу Корану. Тема 2. Синтаксичні і стильові одиниці Корану. Тема 3. Періодизація сур. Тема 4. Методологія екзегетичних тлумачень.</p>
Політика оцінювання (розподіл балів і критерії)	<p>1. Методи семестрового контролю – максимальна кількість балів за роботу на практичних заняттях протягом семестру дорівнює 50. Оцінювання здійснюється під час усіх видів навчальних занять і за результатами самостійної роботи. Під час практичних занять оцінюється усна відповідь, виконання практичних завдань, презентація проєктів для самостійного опрацювання. Застосовуються такі методи контролю: – методи усного контролю: індивідуальне опитування за теоретичним матеріалом, підготовлена доповідь, коротке повідомлення; – методи письмового контролю: експрес-контроль, тестові завдання. 2. Методи проміжного контролю – відбуваються у березні, коли викладач вираховує середнє значення балів за аудиторну й самостійну роботу студента з округленням до десятої частки числа. 3. Модульна контрольна робота – максимум 50 балів за всю МКР, якщо</p>

	<p>передбачено підсумковий контроль у формі заліку. МКР виконується й оцінюється після завершення модулю, зміст МКР регламентується на засіданні кафедри.</p> <p>4. Методи <i>підсумкового</i> контролю – залік.</p> <p>5. Особливості організації навчального процесу, оцінювання всіх видів роботи, проведення МКР, семестрового, проміжного і підсумкового семестрового контролю за <i>дистанційною формою</i> навчання регламентується положенням про Порядок проведення семестрового контролю в дистанційному режимі з використанням ІТ-технологій з усіх навчальних дисциплін¹.</p>
Передумови вивчення дисципліни	<p><i>Успішне опанування усіх обов'язкових компонент, передбачених освітньою програмою першого (бакалаврського) рівня вищої освіти.</i></p> <p><i>Успішне опанування курсу «Мова Корану та кораністика».</i></p>
Навчально-методичне й інформаційне забезпечення	<p>Основна (базова):</p> <p>Коран. Дослідження, переклад (фрагмент), коментарі В.С. Рибалкіна. (2002). Київ: Стилос.</p> <p>Коран. Найдавніші сури («есхатологічні»). Переклад і коментарі В.С.Рибалкіна. Добірне намисто на шану арабіста. Збірник до ювілею Л.А. Петрової. КНЛУ, 2017. С. 298-334.</p> <p>Рибалкін, В.С. Автохтонна традиція коранічної екзегези. Східний світ. 2001. № 2. С.21-28.</p> <p>Рибалкін, В.С. КОРАН. Сура XII: ЙУСУФ. Вступна стаття, переклад з арабської та коментарі. Східний світ. 2004. № 2, С. 78-89.</p> <p>Рибалкін, В.С. Основні коранічні табу. Східний світ. 2004. № 3, С. 96-101.</p> <p>Рыбалкин, В.С. (2003). Вала. Православная энциклопедия.</p> <p>Рыбалкин, В.С. (2003). Вали. Православная энциклопедия.</p> <p>Рыбалкин, В.С. (2005). Гайб. Православная энциклопедия.</p> <p>Рыбалкин, В.С. Святость и святые в исламе. Східний світ. 2001. № 2, С. 158-163.</p> <p>Рыбалкин, В.С. Современные тенденции в переводах Корана. Добірне намисто на шану арабіста. Збірник до ювілею Л.А. Петрової. КНЛУ, 2017. С. 121–141.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. "The linguistic architecture of the Qur'an". In Journal of Qur'anic Studies, volume 2, issue 2, (Edinburgh University Press) 2000, pp. 37-51.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2001). The Qur'an Outlined: Theme and Text. London: Та-На.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2001). Qur'an Translation: Discourse, Texture and Exegesis. Surrey: Curzon.</p> <p>Hussein, Abdul Raof.(2003). Exploring the Qur'an. Dundee: Al-Maktoum Institute Academic Press.</p> <p>Hussein, Abdul Raof.'The Qur'an: limits of translatability'. In Cultural Encounters in Translation from Arabic. Edited by Said Faiq. Clevedon: Multilingual Matters. 2004, pp. 91-106.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2004). Qur'anic Stylistics: A Linguistic Analysis. Muenchen: Lincom Europa.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2005). Consonance in the Qur'an: A Conceptual, Intertextual and Linguistic Analysis. Muenchen: Lincom Europa, (Languages of the World Series).</p> <p>Hussein, Abdul Raof. 'Cultural aspects in Qur'an translation'. In Translation and Religion: Holy Untranslatable? Edited by Lynne Long. Clevedon: Multilingual Matters. 2005, pp. 162-172.</p> <p>Hussein, Abdul Raof.'Style in the Qur'an'. In The Qur'an: an Encyclopedia. Edited by Oliver Leaman. London and New York: Routledge. 2006; pp. 595-599.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2006). 'The Qur'an'. In Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics, vol. 1. General Editor Kees Versteegh. Leiden – Boston: Brill. 2006, pp. 520-522.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2006). 'Qur'anic studies'. In Encyclopedia of Arabic Language and Linguistics, vol. 1. General Editor Kees Versteegh. Leiden – Boston: Brill. pp. 522-525.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2006). 'Qur'anic linguistics' In Routledge Curzon Encyclopaedia of Islamic Studies. Edited by Ian Netton. London and New York: Routledge. pp. 549-559.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2017). New Horizons in Qur'anic Linguistics: A Syntactic, Semantic and Stylistic Analysis - Culture and Civilization in the Middle East. Publisher: Taylor & Francis Ltd.</p> <p>Encyclopaedia of the Qur'an. (2001-2006). I-VI. Brill, Leiden-Boston-Koln.</p> <p>Додаткова:</p> <p>Коран. Вибрані сури (1–16). (2011). Пер. з арабської та коментарі В.С. Рибалкіна. Історія Середньовічного Сходу: Тематична хрестоматія: навч. посібник. Упорядник В.А. Рубель. Вид. 3-є, доп. і перероб. Либідь.</p>

	<p>Коран. Найдавніші сури («схатологічні»). Пер. з арабської та коментарі В.С. Рибалкіна. Східний світ. 2011. №4.</p> <p>Петрова, Ю.И. Египетский диалект арабского языка в христианском сакральном тексте. Східний світ. 2008. № 4. С. 115–121.</p> <p>Резван, Е.А. (2000). Коран и его толкования: (Тексты, переводы, комментарии). Востоковедение.</p> <p>Рибалкін, В.С. «Неграмотний» Пророк. Вісник Львівського університету. 2005. №36. С.116–121.</p> <p>Рибалкін, В.С. Клятви в Корані. Орієнтальні студії в Україні (до ювілею Л.В. Матвєєвої). Інститут сходознавства ім. А.Ю. Кримського НАН України. 2010. С.393-410.</p> <p>Рибалкін, В.С. Кораністика Кримського. «XIV Сходознавчі читання А. Кримського». 2011. №10. С.187-189.</p> <p>Рибалкін В.С. Святотатство versus сакральність в ісламі. «XII Читання А. Кримського». 2008. С.34-36.</p> <p>Рибалкін, В.С. “Хрещення” в ісламі. Східний світ. 2000. № 1. С.82-88.</p> <p>Рибалкін, В.С. Семантика коранічної лексеми гайб. Східний світ. 2006. № 1. С.158–159.</p> <p>Шестопаалець, Д. «Нет принуждения в религии» (ал-Бакара, 256): абстрактный принцип и его интерпретация в исламской богословской традиции. Східний світ. 2011. № 2.С. 174-181.</p> <p>Encyclopedia of religion. (2005). Lindsay Jones, editor in chief. 2nd ed. 14 vols. USA: Thomson Gale.</p> <p>Friedmann, Y. (2003). Tolerance and coercion in Islam. Cambridge University Press.</p> <p>Frye, N. (1996). Myth and Metaphor. University Press of Virginia.</p> <p>Graham, William A. (1987, 1993). Beyond the Written Word: Oral Aspects of Scripture in the History of Religion. Cambridge, U.K.</p> <p>Graham, W. A. (1985). “Quran as Spoken Word”. Approaches to Islam in Religious Studies, ed. By Richard C.Martin. Tuscon.</p> <p>Graham, W. A., (1984). “The Earliest Meaning of Quran”. Welt des Islams 23/24: 361–377.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2003). ‘Conceptual and textual chaining in Qur’anic discourse’. (pp. 72-94). In Journal of Qur’anic Studies, volume 5, issue 2, (Edinburgh University Press)</p> <p>Hussein, Abdul Raof. ‘Pragmalinguistic forms in cross-cultural communication: contribution from Qur’an translation’. In Translation, Representation and Identity in Intercultural Communication. Edited by Said Faiq. Sharjah: American University of Sharjah. 2006, pp. 115-130.</p> <p>Hussein, Abdul Raof. (2007). ‘On the stylistic variation in the Qur’anic genre’. (pp. 79-111). In Journal of Semitic Studies, vol. 52, no. 1.</p> <p>Hendrik, M. Vroom and Jerald D. Gort, eds. (1997). Holy Scriptures in Judaism, Christianity and Islam. Amsterdam and Atlanta.</p> <p>Kermani, Navid. (1984). “The Earliest Meaning of Quran” // Welt des Islams 23/24: 361–377; idem, Beyond the Written Word, pp. 79–116;</p> <p>Kermani, Navid. (1999). Gott ist schön: Das Ästhetische Erleben des Koran. Munich.</p> <p>Nelson, Kristina. (1985). The Art of Reciting the Quran. Austin, Tex.</p> <p>Nwyia, Paul. (1970). Exégèse coranique et langage mystique. Beirut.</p> <p>Peters R., De Vries G.J. Apostasy in Islam. (1976-1977). Die Welt des Islams. Vol. 17, Issue 1-4. (p. 1-25).</p> <p>Rezvan, E. (2012). The Qur’an and Its World. St. Petersburg.</p> <p>Rispler-Chaim, V. (1992). There is no compulsion in religion (Qur’an 2,256): freedom of religious belief in the Qur’an. Bulletin of Henry Martyn Institute of Islamic Studies. Vol. 11/ 3-4. pp. 19-32.</p> <p>Rybalkin, Valeriy. (2016). Story about Yūsuf: sacred canon and literary tradition. Proceedings of the 1st International Conference on the History of Arabic Literature. P. 150–159.</p> <p>Rybalkin, Valeriy. The Sleep for Three hundred years: Interpretations of the Qur’ānic story // 2nd International Conference on the History of Arabic Literature. Book of Abstracts. P.34–35.</p> <p>Schuon, Frithjof. (1998). Understanding Islam I Revised and augmented translation [Comprendre l’islam] by F. Schuon with a foreword by A. Schimmel. – Bloomington, Indiana: World Wisdom, Inc.</p> <p>Інформаційні ресурси в Інтернеті</p> <ul style="list-style-type: none"> – Арабістичний фонд Національної бібліотеки України імені В.І. Вернадського: http://www.nbuv.gov.ua/ – http://www.nbuv.gov.ua/node/422 – Бібліотека арабської літератури Library of Arabic Literature – Журнал арабської літератури أخبار أوكرانيا بالعربية أخبار أوكراينا للتحقیق العربي (arab.com.ua) – nwf.com. أكبر متجر إلكتروني للمحتوى العربي (neelwafurat.com) – Офіційний сайт еміратської Культурної Фондації: https://culturalfoundation.ae/ar
Форми і способи поточного та семестрового контролю	<p><i>Семестрове оцінювання:</i> аудиторна робота, самостійна робота, МКР.</p> <p><i>Підсумкове оцінювання:</i> залік.</p>

	Умови допуску до заліку: наявність відповідей на практичних заняттях, МКР, виконання усіх запланованих видів аудиторної і позааудиторної навчальної роботи.
--	---

Затверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 15 від «15» квітня 2025 р.
Завідувач кафедри

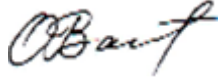

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)

Перезатверджено на засіданні кафедри східної і слов'янської філології, протокол № 11 від «27» квітня 2026 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Валігура О. Р.

(ім'я, прізвище)